

Reviews and Annotations
Рецензии и анотации

ИНОВАЦИИ В ОБУЧЕНИЕТО ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК КАТО ЧУЖД

Е. Хаджиева, Р. Манова, В. Шушлина. (2020). *Иновативни практики в чуждоезиковото обучение. Български език като чужд*. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“. 181 с. ISBN 978-954-07-4904-4.

Мая Падешка

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Книгата *Иновативни практики в чуждоезиковото обучение. Български език като чужд* с автори Елена Хаджиева, Рени Манова и Весела Шушлина съвместява успешно няколко тематични ядра. Първо, представен е обемът на понятието *приложна лингвистика*, като се прави критически анализ на разглежданите постановки. Второ, изредени са основните принципи на българската езикова политика. Трето, описани са основни методи за успешно преподаване на чужд език. Четвърто, преводът е разгледан като основна дейност в полето на приложната лингвистика и като инструмент за превръщането на обучаваните в успешни комуникатори. Пето, описани са иманентните на комуникативното обучение признаци, като са представени добрите практики на катедра „Български език като чужд“ при работата с напреднали специализанти.

Преподаването на език е сложна, комплексна дейност, чиято цел е усвояването на разнообразен набор от умения и компетентности. Авторите отстояват виждането, че при изучаване на чужд език познанието на социалните конвенции и културните особености са от голямо значение, а не само изучаването на

граматичната система на езика и на неговите лексикални особености. Според ключовите компетентности за учене през целия живот основните умения за комуникация на чужди езици включват: способността да се разбират устни съобщения, да се установяват, поддържат и приключват разговори, да се разбират и продуцират текстове. Освен това трябва да се работи за култивиране на положително отношение към езика, което предполага оценяване на културното многообразие.

Дейностите, които се прилагат за развиване на говорните умения, представени в книгата, се делят на две големи групи. *Дейности, базирани на темата (topic-based activities)*, и *дейности, базирани на задачата (task-based activities)*. Първата дейност изисква от обучаваните единствено да говорят по противоречива тема, като целта е дискуссионният процес, сам по себе си. Втората дейност кара обучаваните да извършат нещо.

Е. Хаджиева и колектив разглеждат редица нормативни документи, в които се насърчава изучаването на чужди езици. В същото време е подчертана значимостта на всеки национален език като носител на етноспецифичните особености, като транслатор на ценности, способстващ за пълноценния диалог между културите. Основен документ в тази посока е Лисабонската стратегия. От особена значимост също е Общата европейска езикова рамка, която представлява инвариантен модел, включващ целите на изучаване на чужд език, методите и техниките на преподаване, начините на учене и механизмите за оценяване. Прилагането на Рамката подsigурява съпоставимост на процесите, свързани с чуждоезиковото обучение.

Според Общата европейска рамка на езиките **функционалната компетентност** засяга употребата на устна реч с оглед постигането на определени комуникативни цели.

Основно понятие, което авторите въвеждат, е т.нар. **постметод**. Заявено е убеждението, че трябва да се търсят нови перспективи, на базата на които да се гради обучителният процес. В съвременните изследвания се предлага вместо методи да се прилага комплекс от принципи, улесняващи интеракцията в класната стая и оптимизиращи ученето на втори език. Всеки от принципите съдържа в себе си набор от дейности, които да бъдат осъществени.

Ценен принос на разглежданата монография е описването на най-фреквентните произносителни грешки при изучаването на българския език като чужд, като е разработена система от упражнения за подобряването на произносителните навици. Описани са разнообразни процедури, които също успешно биха се приложили, като диктовка, четене на глас, разграничаване на звукове и др.

Е. Хаджиева и колектив отбелязват, че от особено значение за успеха на комуникативния подход в обучението по български език на чужденци се явява разработването и прилагането на учебната литература в обучителния процес.

Учебната литература, която се предлага, трябва да може да предизвика интереса на обучаваните и да ги провокира да създават своите текстове. В книгата са описани резултатите от прилагането на нова учебна литература с комуникативна насоченост.

Важно е да се подчертае, че книгата с автори Е. Хаджиева и колектив е изключително актуална с оглед нарастващата необходимост от съграждането на последователна и устойчива езикова политика, на нови перспективи в чуждоезиковото обучение. Езиковата политика на Европейския съюз включва прилагането на действия и стратегии, които влияят върху изучаването на езиците, насърчават езиковото многообразие. Многоезичността се възприема като водещ икономически фактор, а гражданите трябва да бъдат насърчавани да изучават и използват повече чужди езици. Прилаганите дидактически процедури в чуждоезиковото обучение целят придобиването на знания и способности за общуване на новия език чрез разработването на автентични комуникативни ситуации.

Овладеяването на езика не само позволява успешна професионална реализация в чужда среда, но и осигурява пълноценно взаимодействие с другата култура и досег до нови духовни пространства. Така се поставя въпросът за качеството и изработването на стандартите в обучението по чужд език, които, от своя страна, изграждат принципите на съвременната приложна лингвистика.

INNOVATIONS IN THE PROCESS OF TEACHING BULGARIAN AS A FOREIGN LANGUAGE

Hadzhieva, E., Manova, R. & Shushlina, V. (2020). *Inovativni praktiki v chuzhdoezikovoto obuchenie. Balgarski ezik kato chuzhd*. Sofia: Universitetsko izdatelstvo „Sv. Kliment Ohridski“. 181 pp.

✉ **Dr. Maya Padeshka**

ORCID iD: 0000-0002-0220-7641

University of Sofia

15, “Tsar Osvoboditel” Blvd.

1504 Sofia, Bulgaria

E-mail: padezhka@uni-sofia.bg